

2. BASAMAK

3EF65DE0

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 1

1. Türk şiirindeki zihniyet değişimleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk şiiri yabancı kültürlerin etkisinden uzak olunan dönemde kendine özgü bir yolda ilerlemiş, şiirler kopuz eşliğinde, dörtlükler hâlinde ve hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- B) İslamiyetin kabulünden sonraki dönemde Türk şiiri yeni dinin etkisiyle toplum yaşamına giren Arap ve Fars kültüründen etkilenmiş, bu kültürlerin şiirdeki ahenk unsurları Türk şairlerince de kullanılmaya başlanmıştır.
- C) Anadolu'ya göç eden Türkler arasında şiirin ahenk unsurları iki kanalda ilerlemiş, aydın kesim Arap ve Fars şiirinin etkisiyle şiir söylerken kırsalda yaşayan halk şairleri İslamiyet öncesi şiir geleneğini sürdürmüştür.
- D) Yeni bir kültür değişiminin yaşandığı Tanzimat ve sonrası dönemde şiirde zihniyet yeniden değişmiş, hem divan şiir geleneği hem halk şiir geleneği terk edilerek Batı şiirinin ahenk unsurlarıyla şiirler yazılmıştır.
- E) Cumhuriyet'in ilanından sonraki dönemde Türk şiiri çok farklı anlayışların bir arada ilerlediği geniş bir yelpazeyle sahip olmuş, bir yandan halk şiiri geleneği canlanırken diğer yandan şairlerin kendine özgü şiir tarzları gelişmiştir.

2. ----, sanatsal metinde işlenip geliştirilen buluş, görüş, düşünüş veya duygudur. Bu terim, daha çok şiirle ilgilidir. Şiir, düzyazıda olduğu gibi ana fikir değil, bu terimin kapsamındaki sevgi, ölüm, kahramanlık, tabiat gibi ana konular üzerinde şekillenir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İmge
- B) Mazmun
- C) İçerik
- D) Ölçü
- E) Tema

- 3. I. Her dizedeki hece sayısının eşit olmasına dayanan ölçüye denir. Bu ölçüyle yazılmış bir şiirde ilk dize kaç heceden oluşmuşsa onu takip eden diğer dizeler de aynı sayıdaki heceden oluşur. Şiirin tamamında bütün dizedeki hece sayısı eşit olur. **(Hece Ölçüsü)**
- II. Şiirde sessizle biten bir sözcükten sonra sesli ile başlayan bir sözcük gelirse sözcüğün sonundaki sessiz sonraki sözcüğe bağlanmış gibi okunur. Genellikle şiirlerde dikkat edilse de düzyazılarda da aynı kural uygulanır. Böylece kesik kesik konuşmaktan kurtuluruz ve dilde bir ahenk oluşur. **(Ulama)**
- III. Sözcük sonlarında aynı görevde ve aynı seslerden oluşan eklere ya da aynı sözcüğün dize sonlarında kullanılmasına denir. Aynı sestten oluşsa bile aynı görevde olmayan ekler bunu oluşturmaz. **(Cinaslı Uyak)**
- IV. Bir milletin hayatında önemli izler bırakan büyük göçler, savaşlar, doğal afetler gibi olaylarla yitlik, kahramanlık, mertlik, yurt sevgisi gibi konuların işlendiği kahramanlık şiirleridir. Bu tür şiirlerin konusu elbette sadece ulusal olaylar olmaz; bireylerin kahramanlıkları da bu tür şiirlerin konusu olabilir. **(Epik Şiir)**
- V. Bu uyak örgüsüne göre, bir dördlüğün birinci dizesiyle dördüncü dizesi ve ikinci dizesiyle üçüncü dizesi kendi arasında kafiyelidir. **(Çapraz Uyak)**

Yukarıdaki açıklamalardan hangileri ayraç içinde verilen terimle uyuşmamaktadır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) III ve V
- E) III, IV ve V

4. Hece ölçüsüyle yazılmış aşağıdaki dizelerden hangisi duraklanışı yönüyle ötekilerden farklıdır?

- A) Ala göze siyah sürme çekince
- B) Kara gözlüm efkarlanma gül gayrı
- C) Sıra sıra dikemedim söğüdü
- D) İki derler bu dünyanın kapısı
- E) Beni ağılatırsan doyma yaşına

5. Aşağıdakilerin hangisinde zengin uyak vardır?

- A) Bir el yapar, bin el bozar
Önü kundak, sonu mezar
- B) Bilir misin hancı, bu güne kadar
Sıladan gurbete giden yolcular
- C) Döndü, gözlerinde bulgur bulgur yaş
Sordum: "Memleketin neresi gardaş?"
- D) Sütünden tatlı mıdır anne sanki bu hayat?
El aç yalvar gündüze geceye boyun uzat
- E) Kuşlar av peşinde balıklar pusuda
Yok görünürde sığınacak bir ada

6. Aşağıdakilerin hangisinde cinaslı uyak vardır?

- A) Hırsının pençesinde, şehvetinin esiri
Korkulu bir sarayım doğduğum günden beri
- B) Bendim hayal üstüne hayal kuran
Benim başımı taştan taşa vuran
- C) Gözlerini yumarak o dünyayı seyre dal
O değil mi hayatta tutunduğun en son dal
- D) Gün olur ki ne gökyüzü para eder
Ne deniz kenarı, ne bağlar bahçeler
- E) Uyanabilir miyiz sanki böyle rüyadan
Asırlar kadar uzun,müphem ve tatlı bir an

7. Aşağıdakilerin hangisinde tunç uyak vardır?

- A) Anlamam, anlatamam
Artık vadeler tamam
- B) Güneşin batmak istemediği belli
Kış boyunca düşündüğüm bahar yeli
- C) Yitirmişsin neyin varsa birer birer
Onlar da neredeyse gitti gider
- D) Aynalar gibi kapkara
Dönmüşsün kuruyan ırmaklara
- E) Dalda kuş eksik olmaz, dağ başında duman
Yalnızlık nedir göreceksin olduğu zaman

8. Aşağıdakilerin hangisinde tam uyak vardır?

- A) Akşamı duya duya,
Sular yattı uykuya
- B) Baktım ki gökyüzü baştan başa bulut
Unut diyor o güzel günleri unut
- C) Bir başka rüzgâr eser bahçelerde
Sorma niçin düştüğünü bu derde
- D) Aynalar gibi kapkara
Dönmüşsün kuruyan ırmaklara
- E) Eğilmiş üstüne gökyüzü masmavi
Bir anne şefkatine müsavi

9. Aşağıdakilerin hangisinde yarım uyak vardır?

- A) Çiçek açmış ağaçlara bak ne güzel
Gel seninle kırlara açılalım gel
- B) Bir güzel bilirim, bir daha bilmem
Öyle satar kendini dirhem dirhem
- C) Yine bu gözlerimdir okşanacak şey arar
Yoksa içimde başka bir dünya hasreti var
- D) Aynadaki aksim, gölgem, bir de ben
Var mıdır, yok mudur onlar sahiden
- E) Taşlara düşen tiktoklu saat
Bir sağlık, bir sevinç, bir umut

10. Aşağıdakilerin hangisinde redif yoktur?

- A) Bir ses bana "Gel!" dese, ben o sesi işitsem
Kimsecikler duymadan bir kapı açıp gitsem
- B) Bekar odamın penceresinde
Saadet bu ömrün neresinde
- C) Ne gizli cinayetler, neler neler oluyor
Ne baharlar soluyor, ne baharlar soluyor
- D) Mazim tüten bir baca, dumanın yoktu sonu
Hangi mel'un şeytandır bilsem söndürdü onu
- E) Gözüm kapalı olduğu zamanlar
Sandığım gibi değilmiş insanlar

44E444CE

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 3

5. BASAMAK

1. Öğrenciler bir nazım şekliyle ilgili bilgi vermiştir.

Burak:

— Arapçada “dörtlü, dörtlük” anlamına gelen bu nazım şekli, edebiyatta dört dizeden oluşan, aruzun özel kalıplarıyla söylenen, İran edebiyatından geçen şiirlere verilen addır.

Özgür:

— Divan edebiyatında birçok şair bu nazım şekliyle şiirler kaleme almıştır.

Gülay:

— Hatta Cumhuriyet Dönemi edebiyatımızda kimi şairler bu nazım şekline ayrı bir önem vermiştir.

Tuğçe:

— Bu nazım şeklinde ilk iki dize fikrin hazırlayıcısıdır, esas düşünce son iki dizede dile getirilir.

Bu diyalogdan hareketle sözü edilen nazım şekliyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Öğrencilerin sözünü ettiği nazım şekli rubaidir .
- B) Divan şiirinde Nabi, Azmizade Haleti gibi şairler divanlarında bu nazım şekline yer vermiştir.
- C) Cumhuriyet Dönemi şairlerinden Yahya Kemal ve Arif Nihat Asya da rubaileriyile meşhurdur.
- D) Bu nazım şekliyle aşk, şarap, yaşamın anlamı, tasavvuf ve felsefe konuları işlenir.
- E) Söz konusu nazım şeklinde mahlas üçüncü ya da dördüncü dizede kullanılır.

2. Divan edebiyatı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konu bütünlüğü olmadığı için şiirlere başlık konmaz; her şiir redif veya türünün adıyla anılır.
- B) Gazel, kaside, mesnevi gibi Arap ve Fars edebiyatından alınan nazım biçimleri kullanılmıştır.
- C) Şairlerin şiirleri şehrengiz denen el yazması kitaplarda toplanmıştır.
- D) Bütün güzelliğinden çok, parça güzelliğine önem verilmiştir.
- E) Mazmun denen birtakım kalıplaşmış sözlerden yararlanılmıştır.

3. Halka kendin gibi sanırlar san
Sana derdin yanana sen dahi yan

Sana kemlik edene iylik kıl
Demem ey yâr kem sözü sana bil

Kim ki senden kese muhabbetini
Her dem onunla eyle sohbetini

Kendini gör karıncadan ahkar
Tâ ayânın iyi ola çün zer

İçerik özelliklerinden hareketle bu beyitlerin aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Surname
- B) Pendname
- C) Hilye
- D) Sakiname
- E) Kıyafetname

4. Divan şiirinde özellikle aşk, şarap, güzellik gibi konularda yazılan şiirlere gazel denir. Gazellerin beyit sayısı 5 - 15 arasında değişir. Gazelin ilk beyiti kendi arasında uyaklıdır ve bu beyte “matla” adı verilir. Beyitleri arasında anlam birliği bulunan gazele “taç beyit”; aynı güzellikte beyitlerden oluşan gazele de “yek-avaz gazel” adı verilir.

Bu parçadaki altı çizili yerlerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Aşağıdaki sanatçı-eser eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Ahmedî – *İskendername*
- B) Fuzuli – *Hadikatü's-süeda*
- C) Nedim – *Şah ü Geda*
- D) Ali Şir Nevayi – *Mizanü'l-evzan*
- E) Sinan Paşa – *Maarifname*

6. Misâl-i gonca-i tâze sahîfe-i şi'rûm
Kâpısdı elden ele cümle ehl-i tab u mezâk
(Benim şiir sayfam taze bir gonca gibidir. Bütün yetenekli-
ler onu elden ele dolaştırdılar.)

**Bu dizeler içerik özellikleri dikkate alındığında kaside-
nin hangi bölümünden alınmış olabilir?**

- A) Nesip B) Methiye
C) Dua D) Tegazzül
E) Fahriye

7. ---; aruzun "fâilâtün, fâilâtün, fâilün" kalıbı ile yazılır. Halk
şiirindeki mâniden vezin bakımından ayrılır. Mânî gibi kafi-
yeleri çok kere cinaslıdır. En çok 14. ve 15. yüzyıllarda Ça-
ğatay ve Azeri şairleri arasında kullanıldığı görülmektedir.
Özellikle Kadı Burhaneddin bu tür şiirleriyle meşhurdur.
Yalnızca divan edebiyatında görülen bir nazım biçimidir.

**Bu parçanın başına aşağıdaki nazım şekillerinden han-
gisi getirilmelidir?**

- A) Tuyuğ B) Rubai C) Kita
D) Taştir E) Muhammes

8. Bu akımda diğer üsluplara göre daha girift bir anlam söz
konusudur. Bu giriftlik ise anlamdaki derinlik ve genişlikten
kaynaklanmaktadır. "Bilmeceyi andıran karmaşık manzum
ve anlatımlar, hayal oyunları, güçlkle anlaşılır, beklenme-
dik ve alışılmamış benzetmeler, sentetik bir şiir dili" olarak
sıralanabilecek özellikleri, divan şiirinin kalıplarını kırmak ye-
rine bu kalıplarla oynamak ustalığına yol açmıştır. Bu ekol
içinde tasavvuf yoğun olarak işlenmiş ve tasavvufu bera-
ber anlam örgüsü şiirde yine manayı güçleştirici unsurlar-
dan biri olmuştur.

**Bu parçada sözü edilen akım aşağıdakilerden hangi-
sidir?**

- A) Hikemî tarz B) Sebkihindi
C) Mahallîleşme D) Türkiibasit
E) Sadeleşme

9. . Padişahın tahta çıkışı için yazılan kaside.
. Ramazanın gelişini kutlamak için yazılan kaside.
. Kış mevsimi için yazılan kaside.
. Kasidede şairin mahlasını geçtiği beyit.

**Kaside ile ilgili aşağıdaki kavramlardan hangisinin açık-
lamasına yukarıda yer verilmemiştir?**

- A) Ramazaniyye B) Culusiyye
C) Taç beyit D) Şitaiye
E) Bahariye

10. I. Günlük konuşma dilinden, deyim ve atasözlerinden ya-
rarlanılmıştır.
II. Yerel konular, günlük yaşayış şiire girmiştir.
III. Daha çok, soyut benzetmeler yapılmıştır.
IV. Şiirler hece ölçüsüyle yazılmıştır.
V. Nedim'le 18. yüzyılda zirveye ulaşmıştır.

**Mahallîleşme akımı ile ilgili olarak numaralanmış bilgi-
lerden hangileri yanlıştır?**

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

11. **Aşağıdaki beyitlerden hangisi bir gazelin matla beyti
değildir?**

- A) Eyle ser-mestem ki idrak etmezem dünya nedür
Men kimem sâkî olan kimdür mey ü sahba nedür
B) Bende mecnundan füzun aşıklık istidadı var
Âşık-ı sadık benem Mecnun'un ancak adı var
C) Kamu bîmarına canan deva-yı derd eder ihsan
Niçün kılmaz bana dermân beni bîmar sanmaz mı
D) Hasılım yok ser-i kûyunda beladan gayrı
Garazım yok reh-i aşkında fenadan gayrı
E) Ey bi-vefa ki âdet olupdur cefa sana
Billah cefadır olma demek bi-vefa sana

5E1E2F77

BASAMAK DEĞERLENDİRME TESTİ

1. I

– Bugün açız yine evlatlarım, diyordu peder
Bugün açız yine; lakin yarın, ümit ederim
Sular biraz daha sakinleşir... Ne çare, kader
- Hayır, sular ne kadar coşkun olsa ben giderim
Diyordu oğlu, yarın sen biraz ninemle otur
Zavalılık yine kaç gündür işte hasta

II

Körfezdeki dalgın suya bir bak, göreceksin:
Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde
Mehtap... iri güller... ve senin en güzel aksin...
Velhasıl o rüya duruyor yerli yerinde

**Bu metinlerden birincisi bir manzumeden ikincisi şiir-
den alınmıştır.**

- Şiirde duygu, imge, çağrışım ön plandayken manzu-
mede toplumsal konular, olaylar ön plandadır.
- Manzumede şiirin ahenk unsurları göz ardı edilirken şi-
irde ahenk unsurları ön plandadır.
- Şiirde olay örgüsü söz konusu değilken manzumelerin
bir olay örgüsü vardır.
- Manzumenin söyleniş biçimi düzyazıya yakinken şiirde düz-
yazısal söyleyişten kaçınılır.

**Yukarıdaki metinlerle ilgili olarak numaralanmış yargı-
lardan hangileri yanlıştır?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Öyle günler gördüm ki, dost dediğim insanlar

Ben yanına varınca dudağını kıvırdı
Silahsız gördüğüne saldıran kahramanlar
En alçak tekmelerle beni yere devirdi

**Bu dizelerde aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü
nitelikler ağır basmaktadır?**

- A) Lirik şiir B) Satirik şiir C) Didaktik şiir
D) Pastoral şiir E) Epik şiir

3. I. Divan şiirinde kapalı bir hecenin açık hece yapılma-
sı için son sesi ünsüzle biten bir sözcüğün bu sesinin
kendisinden sonra gelen sözcüğün ilk sesine bağla-
narak okunmasına denir. Bu bağlamanın yapılmasıyla
hem şiire ahenk kazandırılır hem de sözcüklerin aruza
uyması kolaylaştırılır. **(Vasl)**

II. Dize sonlarında aynı seslerden oluşan ancak anlamları
birbirinden farklı olan sözcüklerin kullanılmasıyla oluşur.
Çoğu zaman birden çok sözcüğün aynı sesi verecek
biçimde bir araya getirilmesiyle oluşur. **(Cinaslı Uyak)**

III. Şiirde birbiriyle uyaklı dizeler belli bir düzen oluşturacak
şekilde sıralanır. Kimi zaman bütün dizeler aynı uyak-
la birbirine bağlanır kimi zaman birinci dizeyle üçüncü
dize, ikinci dizeyle dördüncü dize kimi zamansa birinci
dizeyle dördüncü dize, ikinci dizeyle üçüncü dize birbi-
riyle uyaklı olur. Dizeleri bu şekilde bir kurala bağlı ola-
rak sıralanmasına denir. **(Uyak Örgüsü)**

IV. Cumhuriyet Dönemi' nden sonra bu kavram şiirimize
girmiştir. Buna göre şiirde uyağa, ölçüye ihtiyaç yok-
tur. Şiirin ahengi bunlardan kaynaklanmaz. Şiir bizati-
hi sözcüklerin bir araya gelmesinden kaynaklanan bir
ahenge sahiptir. Şair sözcükleri dilediği şekilde sırala-
yarak şiir yazar. Bu yüzden her şiir kendine özgü bir ya-
pıyı içinde barındırır. Şair de gereksiz kalıplarla elini ko-
lunu bağlamaz. **(Mensur Şiir)**

V. Şiirde anlam bütünlüğü sağlamak için dizeler belli şe-
killerde bir araya gelir. Kimi zaman anlam iki dizede ta-
mamlanır, beyit oluşur kimi zaman anlam dört dizede
tamamlanır dörtlük oluşur kimi zaman de anlam bun-
lardan farklı sayılarda dizelerin bir araya gelmesiyle ta-
mamlanır. Bunları adlandırmak için kullanılır. **(Nazım
Biçimi)**

**Yukarıdaki açıklamalardan hangileri ayrıca içinde veri-
len terimle uyuşmamaktadır?**

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III
D) III ve V E) IV ve V

4. Geceler de yansın sabahlar da yansın
Zavallı ruhum buna nasıl dayansın

**Bu dizelerde aşağıdaki uyak türlerinden hangisine ör-
nek gösterilebilir?**

- A) Tam uyak B) Zengin uyak C) Yarım uyak
D) Cinaslı uyak E) Tunç uyak

2. BASAMAK

5. I. Anlıyorum, bizlerden intikam alıyorsun
Ela gözünden akan ateşli nazarların
Acaba acımadan kimi yakacak yarın
Lakin ey kadın bilsen, nasıl alçalıyorsun
- II. Bende hiç tükenmez bir hayat vardı
Kırlara yayılan ilkbahar gibi
Kalbim hiç durmadan hızla çarpardı
Göğsümün içinde ateş var gibi

Yukarıdaki numaralanmış dörtlüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birincisi sarma, ikincisi çapraz kafiye örgüsüyle yazılmıştır.
- B) Birincisinde ek hâlinde redif, ikincisinde sözcük hâlinde redif vardır.
- C) Birincisinde zengin uyak ve tam uyak vardır, ikincisinde sadece tam uyak vardır.
- D) Birincisi hecenin 14'lü, ikincisi 11'li kalıbıyla yazılmıştır.
- E) Birincisi didaktik, ikincisi lirik bir şiirden alınmıştır.

6. Ölümün korkusudur şimdi beynini yakan
Bir ıstırap nehridir ağzından dökülen kan
Gözleri deli gibi fırlamış çanağından
Yaşlar yuvarlanıyor ateşli yanağından

Yukarıdaki dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İkinci dizede geçen "kan" sözcüğü birinci dizedeki "yakan" sözcüğünün sesleri arasında bulunduğu için tunç kafiye oluşmuştur.
- B) "çanağından" ve "yanağından" sözcüklerinde bulunan "-ından" seslerinde iyelik eki ve durum eki redif olmuş, "anağ" sesleri ise zengin uyak oluşturmuştur.
- C) Birinci dizeyle ikinci dize kendi arasında, üçüncü dizeyle dördüncü dize de kendi arasında kafiyeli olduğundan düz uyak örgüsü oluşmuştur.
- D) Dizeler düzyazıya benzer yapıda olduğundan ve bir olay örgüsü içerdiğinden bir manzumeden alındığı söylenebilir.
- E) Hece ölçüsünün kullanılması, dörtlük olması, 7+7 duraklı olması halk şiir geleneğinden yararlanıldığını göstermektedir.

7. Eriyor, bükülüyor, ayın altında evler
Kemandan dökülüyor, semailer, peşrevler
Bazan hazin bir beste, gönüllerde yanyor
Geceden deste deste nağmeler toplanıyor
- I. Lirik bir şiirden alınmıştır.
- II. "peşrevler" ve "evler" sözcüklerinde zengin uyak vardır.
- III. "yanyor" ve "toplanıyor" sözcüklerinde tam uyak ve redif vardır.
- IV. Birinci dizede ulama vardır.
- V. Hece ölçüsünün 7+7 duraklı 14'lü kalıbıyla yazılmış ve duraklarda iç kafiye kullanılmıştır.

Yukarıdaki dizelerle ilgili olarak numaralanmış yargılardaki bilgi yanlış aşağıdakilerden hangisinin yapılmamasıyla giderilebilir?

- A) I. cümledeki "lirik" yerine "dramatik" getirilmelidir.
- B) II. cümledeki "zengin uyak" yerine "tam uyak ve redif" getirilmelidir.
- C) III. cümledeki "tam uyak" yerine "yarım uyak" getirilmelidir.
- D) IV. cümledeki "Birinci" yerine "Birinci ve üçüncü" getirilmelidir.
- E) V. cümledeki "iç kafiye" yerine "cinaslı kafiye" getirilmelidir.

8. Dümdüz olsam diyorum ve kumlu bir sahili
Yalayan sular gibi siz de yavaşlasanız
Bilmediğim yeni bir masala başlasanız
Çekilse kulağımdan hatıraların dili
- I. Birinci ve dördüncü dizelerde tam uyak ve redif vardır.
- II. İkinci ve üçüncü dizelerde tam uyak vardır.
- III. Dizeler sarma uyak düzeniyle sıralanmıştır.
- IV. Lirik bir şiirdir.

Yukarıdaki dizelerle ilgili olarak numaralanmış yargılardan hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

64252781

BASAMAK DEĞERLENDİRME TESTİ

1. Fecriati topluluğu üzerine çalışma yapan bir öğrenci, topluluğun önde gelen temsilcilerinden Ahmet Haşim ile kurgusal bir görüşme tasarlar. Hayalen topluluğun yeni kurulduğu yıllara gider ve Ahmet Haşim ile hayali bir görüşme yapar.

Aşağıdakilerden hangisi bu görüşmede geçebilecek bir diyalogdan alınmış olamaz?

- A) **Öğrenci:** Okumayla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Ahmet Haşim: Biz okumaya, araştırmaya büyük önem veriyoruz. Hedeflerimizden biri de zengin bir kütüphaneye kurmaktır.

- B) **Öğrenci:** Sizin ve grubunuzun halktan uzak olduğunuz, halkı önemsemediğiniz söyleniyor, bu konuda ne diyorsunuz?

Ahmet Haşim: Bu görüşe katılmıyorum. Biliyorsunuz “edebiyat ve fikir konularında konferanslar vererek halkı eğitmek” bizim en önemli amacımızdır.

- C) **Öğrenci:** Peki, Batı ile ilişkileriniz nasıl olacak?

Ahmet Haşim: Batı'yı günü gününe takip edeceğiz, edebî çalışmalara Batı'daki gelişmeler ışığında yön vereceğiz.

- D) **Öğrenci:** Bu söylediklerinizi Servetifünuncular da yapıyordu, sizin onlardan farkınız ne olacak bu durumda?

Ahmet Haşim: Biz onlardan farklı olarak Batı'daki birçok eseri Türkçeye kazandırmak için dil komisyonu oluşturduk.

- E) **Öğrenci:** Peki ürünlerinizi niçin hâlâ *Servet-i Fünun*'da yayımlıyorsunuz?

Ahmet Haşim: Bu, geçici bir durum. Topluluk üyelerinin ve genç sanatçıların eserlerini yayımlamak için *Fecriati* adlı bir dergi çıkaracağız.

2. Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak
Ve bir zaman bakacaksın semaya ağılayarak
Sular sarardı yüzün perde perde solmakta
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta

Bu dizeler aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) *Bize Göre* B) *Piyale* C) *Son Yıldız*
D) *Hayat-ı Muhayyel* E) *Hüzün ve Tebessüm*

3.

Yazar	Eser	Tür
I	<i>Saray ve Ötesi</i>	Anı
Mehmet Rauf	II	Roman
Tevfik Fikret	<i>Şermin</i>	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I	II	III
A) Halit Ziya	<i>Eylül</i>	Şiir
B) Ahmet Haşim	<i>Aşk-ı Memnu</i>	Hikâye
C) Hüseyin Cahit	<i>Siyah İnciler</i>	Mensur şiir
D) Süleyman Nazif	<i>Halas</i>	Roman
E) Tahsin Nahit	<i>Kabus</i>	Tiyatro

4. Hasan, arkadaşı Hakan'a Halit Ziya Uşaklıgil'e ait bir kitap okuduğunu söyler ve ondan o kitabın adını ve türünü tahmin etmesini ister.

Buna göre Hakan aşağıdaki tahminlerinden hangisini yapmış olamaz?

- A) *Kırk Yıl* – anı
B) *Kâbus* – tiyatro
C) *Nemide* – roman
D) *Bir Yazın Tarihi* – öykü
E) *Bir Acı Hikâye* – roman

5. Edebiyatıcedide sanatçısı Cenap Şahabettin'in şiirlerinde I
parnasizmin ve sembolizmin etkileri görülmektedir. Şiirle- II
rinde aruz ölçüsünü kullanmış, daha çok, aşk ve doğa te- III
masını işlemiş; toplumsal konulara yer vermemiştir. Tirya- IV
ki Sözleri şiirlerinin yer aldığı yapıttır. V

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. BASAMAK

6.

Sanatçı		Eserleri
I	Ahmet Haşim	• <i>Rûbab-ı Şikeste (Kırık Saz), Haluk'un Defteri, Rûbabın Cevabı, Tarih-i Kadim, Şermin</i>
II	Tahsin Nahit	
III	Mehmet Rauf	• <i>Gizli Figânlar, Fırak-ı Irak, Batarya ile Ateş, Malta Geceleri</i> • <i>Göl Saatleri, Piyale, Gurabahan-e-i Laklakan, Bize Göre</i>
IV	Süleyman Nazif	
V	Tevfik Fikret	

Yukarıdaki sanatçılar ile eserleri eşleştirildiğinde hangi iki sanatçı dışta kalır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

7. Servetifünun ve Fecriati topluğu üzerine çalışma yapan bir araştırmacı, bu toplulukları temsil eden kimi şairleri hayal eden bir masa etrafında birleştirmiş ve onları öz eleştiri yapacak şekilde konuşturmuştur:

Ahmet Haşim: Aruz veznini bırakmalıydık ama genel olarak bu vezni kullandık biz. Ben bütün şiirlerimi aruzla yazdım mesala.

Cenap Şahabettin: Ben de aruz veznini kullandım. Aruz, ahenk oluşturmak için önemli bir unsur. Biz asıl hatayı ağır ve anlaşılabilir bir dil kullanmakla yaptık.

Süleyman Nazif: Ben her iki topluluk olarak söz sanatlarından yararlanmayı da abarttığımızı düşünüyorum.

Tevfik Fikret: Bütün bunlar doğru ama söyleyişte doğallığa ve içtenliğe çok önem verdik. Bu, bizim adımıza olumlu bir durum.

Buna göre, araştırmacının şairlerden hangisinin verdiği bilgiyi kullanması doğru olmaz?

- A) Yalnız Ahmet Haşim
B) Ahmet Haşim ve Süleyman Nazif
C) Yalnız Tevfik Fikret
D) Tevfik Fikret ve Cenap Şahabettin
E) Cenap Şahabettin ve Süleyman Nazif

8.

Serbest müstezat, aruz ölçüsünün klasik kalıplarının bozulmasıyla oluşmuş bir nazım şeklidir. Serbest müstezatta aynı anda birden çok aruz kalıbı bir arada bulunur. Uzun ve kısa dizeler düzenli veya düzensiz olarak sıralanabilir. Belirli bir kafiyeleniş görülmez. Serbest müstezatta nazım nesre yaklaştırılmıştır. Fransız şairlerinin özgür biçimde yazdıkları şiirlerden etkilenen Servetifünun şairleri serbest müstezatı oluşturmuşlardır.

Bu açıklamaya göre

I. Yine kış

Yine şems-i mesâda (akşam güneşi), ah o bakış

Yine yollarda serseri dolaşan

Âşiyânsız tuyur-ı pür-nâiş

Tehi kalan ovalar

Sûkût eder sanılır mevsimin gumûmuyla

II. Yorgun gözümün halkalarında

Güller gibi fecr oldu nûmayan

Güller gibi sonsuz, iri güller

Güller ki kamıştan daha nalan

III. Denizlerden

Esen bu ince hava saçlarınla eğlensin

Bilsen

Melâl-i hasret ü gurbetle ufk-ı şâma bakan

Bu gözlerinle, bu hüznünle sen ne dilbersin

dizelerinden hangileri serbest müstezattan alınmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

9.

1916'da Darülbeydi, ilk profesyonel temsilini onun Emile Fabre'dan uyarladığı *Çürük Temel* adlı oyunu ile vermiştir.

Bu cümlede sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Mehmet Rauf B) Halit Ziya Uşakgil
C) Hüseyin Suat Yalçın D) Hüseyin Cahit Yalçın
E) Hüseyin Siret Özsever

AD070B3C

DÖNEM DEĞERLENDİRME TESTİ - 3

1. Muallim Naci ile Recaizade Mahmut Ekrem'in şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayali bir tartışmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tartışmada geçebilecek bir diyalogdan değildir?

- A) Muallim Naci: *Talim-i Edebiyat'ta*, divan şairlerinden çok az örnek almışsın ve Arapça kurallara yeterince yer vermemişsin?

Recaizade Mahmut: Divan edebiyatı nazım biçimlerini kullandım. Senin *Kuzu ve Feryad* adlı yeni tarzda iki şiirine de yer verdim.

- B) Recaizade Mahmut Ekrem: *Fûruzan*'da; gazel, şarkı, rubai gibi divan şiiri nazım şekillerini kullanmanı eskiye dönüş olarak görüyorum.

Muallim Naci: Aruz ölçüsünü kullandığım doğru ancak şiirlerimde sade bir Türkçe kullanmaya dikkat ettim.

- C) Muallim Naci: Şiir, en güzel sözdür. Şiirde vezin ve kafiye hataları olmamalıdır. Şiirde hayal unsuru çok iyi kullanılmalıdır.

Recaizade Mahmut Ekrem: Güzel olan her şey şiirin konusu olabilir. Güzellik gerçeğe uygun olmalıdır. Bu, gerçek sanatın gerçeğidir. İnsanı düşündüren, insana hüznün veren şiir, güzel şiirdir.

- D) Muallim Naci: Şiirlerde yalnızlık, gurbet, doğa, karamsarlık ve millî duygular da pekâlâ işlenebilir.

Recaizade Mahmut Ekrem: Sanat sanat içindir, sanatın kendisinden başka gayesi yoktur.

- E) Muallim Naci: Kafiye kulak içindir, göz için değildir. Uyakta yazılış biçiminin değil, ses değerinin gözetilmesi gerekir.

Recaizade Mahmut: Kafiye göz içindir, kulak için değildir. Uyakta ses değerinin değil, yazılış biçiminin değerinin gözetilmesi gerekir.

2. Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş
Eşini gayb eyleyen bir kuş
gibi kar

Geçen eyyâm-ı nevbaharı arar
Ey kulûbün sürûd-i şeydâsı
Ey kebûterlerin neşideleri

O baharın bu işte ferdâsı
Kapladı bir derin sükûta yeri
karlar

Bu dizeler aşağıdaki nazım şekillerinden hangisiyle yazılmış olabilir?

- A) Serbest müstezat B) Şarkı
C) Tercii bent D) Muhammes
E) Musammat gazel

3. ----, asıl mesleği doktorluktur. İlk şiirlerini öğrencilik yıllarında *Saadet* gazetesinde yayımlamaya başlamıştır. Bu sanatçı, dil bilgisi kurallarını önemsememiş ve şiirlerinde o güne kadar duyulmamış söz ve tamlamalara yer vermiştir. Ser-vetifûnun edebiyatının önde gelen şairlerinden olan sanatçı, şiirlerinin bir bölümünü *Tamat* adlı eserinde toplamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tevfik Fikret'in
B) Süleyman Nazif'in
C) Cenap Şahabettin'in
D) Ali Ekrem Bolayır'ın
E) Hüseyin Cahit Yalçın'ın

4. Genç Kalemler Dergisi, Yeni Lisan adlı makale dizisiyle dilin nasıl sadeleşeceği konusunda yöntemler ortaya koyar. Bu görüşün savunucuları sade dille güzel eserler yazar. *Yeni Lisan* makalelerinde ileri sürülen görüşler,

- I. Arapça, Farsça tamlamalar ve gramer kuralları kullanılmayacak, bunlar arasında yalnızca yerleşmiş olanlar kalacak.
 - II. Halk dilinde yerleşmiş bulunan Arapça, Farsça sözcükler kullanılacak, bu dillerden yeni sözcükler alınmayacak.
 - III. Arapça, Farsça sözcükler halkın telaffuz şekline göre yazılacak, asılları dikkate alınmayacak.
 - IV. Geçmiş dönemde ortaya konan sanat yapıtları sadeleştirilerek yeniden basılacak.
 - V. Konuşma ve yazı dili, Türkçenin en olgun, en güzel şekli olan İstanbul Türkçesi olacak.
- şeklinde özetlenebilir.

Yukarıda numaralı görüşlerden hangisi Genç Kalemler'e ait değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun romanlarıyla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) *Kıralık Konak*'ta, farklı dönemleri temsil eden Naim Efendi ile torunu Seniha arasındaki kuşak çatışması anlatılır.
- B) *Nur Baba*'da, bir şeyh ile evli bir kadının arasındaki yasa aşk anlatılır.
- C) *Hüküm Gecesi*'nde, 1908-1911 yılları arasında meydana gelen siyasi olaylar anlatılır.
- D) *Sodom ve Gomora*'de, işgal yıllarındaki İstanbul'un ahlaki bozuklukları anlatılır.
- E) *Bir Sürgün*'de, Ahmet Celal ve Salih Ağa karakterleri üzerinden Anadolu köylüsü ile aydın kesim arasındaki kopukluk konu edilir.

6. Burada bıyıklarını makasla kırtı diye nice fikir ve ümit dolu Türk gencinin kafası taşlarla ezildi. Burada yüzü düşmana dönük nice vatan mücahitleri savundukları kimselerin eliyle sırtından vuruldu. Burada millî timsalin, millî bağımsızlık sembolünün yolu kaç defa kesildi ve kaç defa oturdukları şehrin etrafı isyan silahlarıyla çevrildi. Burada ben -vatan delisi, millet delisi, harp malulu Ahmet Celal- yapayalnızım.

İçerik ve kişileri göz önüne alındığında bu metnin alındığı roman ve yazarı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) *Yaban* – Yakup Karaosmanoğlu
- B) *İki Süngü Arasında*– Aka Gündüz
- C) *Ankara* – Halide Edip Adıvar
- D) *Çalıkuşu* – Reşat Nuri Güntekin
- E) *Gönül Hanım* – Ahmet Hikmet Müftüoğlu

7. Aşağıdaki sanatçı-yapıt-tür eşleştirmelerinin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ömer Seyfettin – *Forsa* – Öykü
- B) Ziya Gökalp – *Kızıl Elma* – Makale
- C) Musahipzade Celal – *Köprülüler* – Tiyatro
- D) Mehmet Akif Ersoy – *Safahat* – Şiir
- E) Hüseyin Rahmi Gürpınar – *Mürebbiye* – Roman

8. Aşağıdakilerin hangisinde, belirtilen özellik birlikte verildiği akımla ilgili değildir?

- A) Akıl ve sağduyuya önem verme (Klasisizm)
- B) Anlatımda belge ve gözleme önem verme (Realizm)
- C) Gerçeklerden kaçıp bilinçaltına sığınma (Surrealizm)
- D) Biçim güzelliğini her şeyden üstün tutma (Romantizm)
- E) Gerçeği değil, gerçeğin insan üzerinde bıraktığı etkileri anlatma (Sembolizm)